

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogrščekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

MED BRATE OB MEJI.

*Hribčki, ponižujte se,
dolince, povišujte se,
da se bodo vidle té lepe Dolence...*

Pomali, po hribi navzdol sam se pelao z biciklom i polglasno prepeval. Ravno sam prisopo iz gračkih grab ves moker od vročine, zdaj sam se pa od sohé spuščao navzdol. Hladna, friška sapica mi je brisala znoj s čela. Sobotni popolden je bio lepi i jasen. Nekaj nenavadnoga. Sunce je sijalo i prijetno je bilo vdihavati čisti borov zrak. Na vuhaj pa mi je bio skrivnostni šum visikih borov i smrek, štere so se majutavno zibale s svojimi vrhovi i delale na potnika globoko, svojevrsno razpoloženje.

Pri razpotji sem stano. Pogledno sam na tablo i čteo: „Hodoš — 17 km“. Teda do Dolénc de nekaj menije. Ešče na vōro sam vrgeo hiter pogled, zakapčo kaput, potom pa v božem imeni — naprej. Bicikl je drveo po gladkoj čistoj cesti i rezao proti pihajočo sapico. Na ednoj i drugoj strani ceste pa so ležali lepi, tmični gozdovi i delali vozači nemi špalir. Naskori so se poleg gozdov prikazala tūdi pola — znak, da se bližam vesi. Prišo sem v Slanjovce. Nekaj hiš je stisnjenih kre ceste, druge pa so raztepane po obronkaj i ešče daleč tam doli po dolini. Po kratkoj i hitroj vožnji pa se mi naskori odpre pogled na Petrovce. Najprve zaglednem evangeličansko, včasih za njov pa tūdi našo, katoličansko cerkev. Naša leži na samom, na precij visikom mestu, odkec se odpera krasen razgled po celoj lepoj Goričkoj. Tū stanūjejo i pasejo svojo, precij med drugoverci razstepeno čredo lūbeznivi g. plebanoš Čirič. Spomno sam se njihove gostolūbnosti i očinskoga srca za vse trūdne potnike, v sriji jih odaleč pozdravo, potom pa pogno bicikl v dolino skozi Adrijance, ar moj cio je pot v Dolence.

Odzdaj vozim samo med hišami i polom. Gozdov več nega. Ostali so tam odzaja po bregaj, kak da ščejo čuvati hiše i pola od tūjcov, od neprijatelov. Pot me vodi po dolini, ob straneh pa se zdigavlejo pomali bregovje, puni sadovnjakov z lepim sadom i postavljenimi s čednimi kmečkimi hišami. Pomali se že bližam Šalovcom. Pelam se proti lūdskoj šoli. V šoli je živo. Deca se pripravljajo na odhod. Vučiteo Rudi, moj stari znaneč je naslonjen na okno i nekam zameknjeno gleda v daljavo. Bog zna, kakše misli njemi rojijo po glavi. On že od mladosti rad senja. Ali ešče prve, kak me je mogeo opaziti, ga že nega več na okni. Med šolari je nastano prepri i on mora med nje, da napravi red i mir. Pelao sam se mirno. Ga bom že dobo poznej nindri na postaji. Zato naprej...

Šalovci. Stopim z bicikla i poglednem na vōro. Od Grada do Šalovec sam vozo trifertale vōre. Lepa rajža! Do prihoda sobočkoga vlaka je ešče pol vōre časa. Odločo sam, da počakam Dolence, Ravence i druge Goričance, šteri se pripelajo z vlakom, ar vsi smo namenjeni v prelepe Velke Dolence.

Poglednem okoli sebe, če bi gde najšeo primerno mesto, da bi malo položio i počino svoje trūdne kosti. Ali glej! Opazo sam, da sam že na sebe pritegno pozornost Šalovčarov. Na pragaj i oknaj hiš opazim več lūdi, šteri me radovedno merijo. Čūjem tūdi glas priletne žene, štera pravi svojoj sosedu. „Glej, glej Treza, eden gospod so pa že tū.“ Nedaleč pa se oglasi mladi dečko, pa veselo pripomni: „Toga gospoda pa jaz že malo poznám. Od Grada lekar so. Lani sam jih že vido v Martinji na primiciji g. Kozara...“ Stojim en čas i poslušam

Spremembe v našoj vladi.

5 ministrov odstopilo, 6 novih ministrov je imenüvanih.

V imeni Nj. Vel. krala Petra II. so kraljevski namestniki z ukazom 4. t. m. sprejeli odstop, ki so ga predložili gg. pravosodni minister dr. Niko Subotić, gradbeni minister dr. Marko Kožulj, minister za šume i rudnike Djura Janković, prosvetni minister Dobrivoje Štošovič, poštni minister dr. Branko Kaludjerčić i minister za telesno vzgojo lūdstva dr. Josip Rogić i jih posjavili na razpoloženje. Imenüvani so pa sledeči za ministre:

za pravosodnoga ministra podpredsednika senata Milana Simonovića, za ministra za šume i rudnike bana vrbaske banovine Bogoljuba Kujundjića,

za gradbenoga ministra ministra na razpoloženji i narodnoga poslanca Dobrivoja Štošovića,

za ministra brez listnice narod. poslanca dr. Nika Novakovića,

za ministra za telesno vzgojo lūdstva narodnoga poslanca dr. Vjekoslava Miletića,

za pošt'noga ministra podpredsednika nar. skupščine Vojka Cvrkića,

za prosvetnoga ministra pomočnika prosvetnoga ministra v pok. Dimitrija Magaraševića.

Nova vlada je 6. t. m. že položila prisego.

Sovjetska Rusija pripravlja strašen bojni požar na Dalnom vzhodi.

Svetovni listi prinašajo silno značilne vesti, štere so sprejele iz Šanghaja od namena sovjetske Rusije v kitajsko-japonskoj bojni. Vest se dobesedno glasi:

„Naglo potüvanje sovjetskoga poslanika iz Nankinga v Moskvo je predmet mnogih razmotrivanj. V političnih krogaj mislijo, da je vzrok njegovoga potüvanja žela, štero je sovjetska vlada izrazila, da se s poslanikom posvetüje od cila Kitajske i sovjetske Rusije v zdajšnjoj svaji med Kitajskov i Japonskov. Vsi so mišlenja, da bodo ta posvetovanja v kratkom vidna. Zdajšnji svetovni položaj sili Kitajsko i sovjetsko Rusijo, da skleneta med sebov zvezo i vredita sodelüvanje. Po mnenji japonskoga vojaškoga vodstva mata japonska vojska i armada glavno nalogo, da pobijeta komunizem. Po mišlenji mnogih opazüvalcov teh dogodkov je zdajšnja bojna Japonske proti Kitajskoj samo priprava na dosta vekšo bojno, štero Japonci držijo za neizbežno. Znano pa je, da se v Tokiji bojijo, da ne bi sovjetska Rusija za svoj napad na Japonce čakala na

hip, kda bo mislila, da je Japonce bojna s Kitajci zmantrala. Iz toga se vidi, da Japonska šče sama prezveta jako nevaren nastop proti Rusiji, ar den za dnevom pošila velke čete v Mandžurijo. Japonska bi se najpre veselila, če bi prišlo do svetovne bojne, ar bi bio del sovjetske armade vezani na evropska bojišča. Ta vest napovedüje resne dogodke na Dalnom vzhodi i Rusija polaga velko važnost na to, da jo ne bi obdužili, da je ona kriva za te peklenški boj, šteroga šče ešče bole vužgati.“

Srditi boji med Japonci i Kitajci se vršijo zdaj okoli Šanghaja. Kak poročajo Japonci, se je njihovim četam posrečilo zasesti 26 vesi. To je povsem istinsko, ar Kitajci sami priznavajo, da so zavolo velikih zgübičkov svojih čet, se mogli vdati. Japonci se jako dobro borijo. Kak poroča Japonski generalni štab, je v zadnjih borbah okoli Šangaja spadnolo okoli 20.000 Kitajcov, 50.000 pa da je ranjenih. Japonci pa so meli samo 10 jezero mrtvih i ranjenih.

Državlani i verniki v našoj državi po številu.

Nekši beograjski knjižničar je te dni izdao „Profesorski koledar“ za leto 1938. V tom kalendaru je priobčena tūdi nekša statistika prebivalstva naše države po veri. Po toj statistiki je bilo leta 1921. v državi 5.593.057 pravoslavni, 4.708.657 katoličancov, 1.345.271 muslimanov, 40.338 grkokatoličancov, 229.517 protestantov, 64.746 židovov, ostalo drugoverci i brezverci. Leta 1931. pa je bilo pravoslavni 6.793.201, katoličancov 5.220.363, mu-

slimanov 1.558.279, grkokatoličancov 45.960, židovov 67.722. Teda je naraslo število pravoslavni za 1.200.144, katoličancov za 511.706, muslimanov za 214.008, grkokatoličancov za 5622, židovov za 2976.

Statistika pa sega šče naprej i preroküje, kak bo 1. januara 1938. Pravoslavni 7.680.000 katoličancov 5.576.000 grkokatoličancov 49.000, protestantov 246.000 muslimanov 1 milijon 700.000 i židovov 70.000. Ne

lūdske pogovore. Iz razgovora i obnašanja se je vidlo, da vsi že želno pričaküjejo svoje brate i sestre iz Dolenskoga, Ravenskoga i ostaloga Goričkoga. Bili so veseli i ponosni, da prihajajo med nje bratje i sestre, da skupno z njimi proslavijo tū gori ob meji slovenski, katoličanski, verski svetek.

Jaz sem bio mogoče prvi, šteri sam prišo na postajo. Pomali se je zberalo vse več lūdi. Ar je do prihoda vlaka bilo ešče precij časa, stopim malo v restavracijo, štera je bila ne daleč vkraj, na en „brizganec“ ali kak smo že vajeni praviti: na eden špricer. Tūdi vert restavracije je začno včasi pogovor od slavlja, na šteroga so se edni doma pripravljali, drugi pa oddaleč prihajali. Iz razgovora sam jasno spoznao, da so se vsi farniki lepe dolenske fare — vsi brez razlike — vneto i goreče pripravljali na lepo slovesnost. Vtis, šteroga sam dobo že ob prihodu v dolensko faro, je bio takši, da mi je davo vüpanje na doživetje lepoga dneva, zaistino pravoga lūdskega svetka. I ne sam se varao... Sedim v restavraciji i čakam. Naednok

pridrdra mimo voz. O, to so pa mladi dolenski gospod, šteri se že pelajo na postajo, da sprejmejo goste, da sprejmejo brate i sestre od blüzi i oddaleč. Hitro skočim do okna i pozdravim domačoga gospoda: „Bog živi, g. Ferko!“ „Oh, Bog Te prineso, dragi Vili! Ti grački falot, Ti, zakaj se mi pa nej si nikaj javo, da prideš...?“ I pozdravljanja i stiskanja rok ne bilo konca. Človek se prijetno počüti v družbi moža z dobrim iskrenim i poštenim srcom. Kak sam kesneje bole opazo, je vsakši, šteri je prišo v dotik z mladim, idealnim gospodom, odneso jako prijeten občütek — — —

Malo pred prihodom vlaka idemo vsi veselo na postajo. Tū je že bilo zbranih precij dolenskih farnikov, da skupno s svojim pastrom prisrčno pozdravijo prišle goste i jih potom slovesno sprevodijo v sküpen topeo, okrašeni farni dom — v cerkev. Tūdi prijateo Rudi se je že zdramo iz svojega razmišljanja i že hiti s svojom mladov četov na postajo — k sprejemi.

Pomali je prisopihao „goričanec“

bomo preiskavali, v keliko je ta statistika zanesliva, znamo pa ka šče povedati s tem. Istotak je bilo to objavleno v ednoj reviji, kde pisec te revije objavlja šče jezikovnost i pravi: da srbskohrvatskomi jeziki pripada 10.776.115, slovenskomi 214.261, drugim slovanskim jezikom 134.514, romunskomi 495.509, nemškomi 465.800, madjarskomi 478.640. Po takšem štetji bi bilo Slovincov v državi dosta menje kak Madjarov, Nemcov ali Romunov! Ne vemo, odkec je dobo pisec te številke. Znano nam pa je, ka te pisec je objavo te številke te, kda je bila cela Jugoslavija obrnjena na dogodke v Beogradi to je 7. augusta.

Obletnica Koroškoga plebiscita.

Denešnje nedelo 10. oktobra obhaja Slovensko lūdstvo na Koroškom spominski den na 10. oktober 1920. To Slovensko lūdstvo se je že pred svetovnov bojnov borilo za svoj narodni obstoj. Vse sile so morali napoti naši koroški rojaki, da so se branili pred ponemčevanjem. Našim rojakom se godijo v nebokričeče krivice v narodnom, šolskom, cerkvenom i gospodarskom pogledi. Ne moremo i ne smemo mirno gledati, kak preganjajo našega kmeta, vučitele, kak jemlejo slovensko faro za farov i mesto slovenskih dūhovnikov nameščaju nemške. Ali naj se Slovenci odpovejo božoj reči i tolažilom svete vere v svojem materinskem jeziki? Nikak ne! Naša deca se ne more včiti v svojem slovenskom jeziki. I če se Slovenci upirajo tomi nekulturnomi ravnanji, jih imenüjejo za hujskače. Slovenci bodo zadovolni, če bodo mogli dosegnoti svoje pravice v šolaj, uradaj i drugih področjaj javnogā življenja i tak ohraniti svoj narodni obstoj. Sveta dužnost njihova je, da se branijo narodnoga vničenja.

Kda se bližamo letos znova plebiscitnomi dnevi, smo zvedeli iz zavüpnih okrožnic nemškoga društva, da namenijo letos v Celovci tri dni svetiti protislovenske slavnosti. Glavno pa, ka namenijo, je to, da naberejo pri toj priliki penezne prispevke za zatajenje slovenstva.

Tūdi mi Slovenci, ki živemo v narodnoj državi Jugoslaviji, se bomo z žalostjov spominali z naših rojakov, ki živejo na Koroškom kak robi zarobljeni od tūjincov. Tūdi v Sloveniji do se pobirali milodari za naše Slovence. Tisti pa, ki nemajo z koj prispevati za te nesrečne brate i sestre na Koroškom, naj prosijo Boga, da jih reši toga preganjanja i da dosegnejo svoje pravice.

na postajo. Iz vlaka se je sipo roj veselih obrazov. Iz obeh srezov, iz vseh far, iz vseh krajov so prišli... Pa tūdi godbo majo s sebov... Hej, to bo pa ešče lūšno!

Mladi domači gospod se pridno süčejo med gosti, prisrčno pozdravljajo i stiskavajo roke. I gda so vnožina malo ponisi, pristopi deklinica i pozdravla našega voditela g. Klekla i njeni poklanja lepi šopek goričkih rož. Za njov pozdravijo ešče domači g. plebanoš istoga, tajnika Prosvetne zveze iz Maribora g. Camplina i vse druge goste i njim voščijo, da bi se prav prijetno počütili med brati Dolencari. I tisti, šteri so želno na postaji čakali i tisti, šteri so z veselim srcom prihitali iz vseh krajov med prve, so se bratsko pozdravili, združili i potem v lepom i mogočnom sprevodi odkorakali s postaje v farno cerkev v Dolence, da začnejo velki svetek krščanske lūbezni, prosvete i navdušenja za katoličansko vero, za slovensko domačo reč, za naš domači tisk.

Grački Vili.

NEDELA

po risalaj dvajseta i prva.

Evangelij (Mataj 18). Tisti čas je pravo Jezus svojim učenicom priložil to: Prispodobno je včinjeno Kraljestvo nebesko k človeki Kralji, ki je štel račun činiti z svojimi slugami. I gda bi začel račun činiti, postavil bi pred njega eden, šteri je dužen bio njemu deset jezer talentomov. Gda bi pa ne meo, odket bi plačao, zapovedo ga je Gospod njegov odati i ženo njegovo i sinu i vsa, ka je meo, ino plačati. Dolj spadnovši pa on sluga, molo se njemu, govoreči: mej potrpljenje z menom i vsa ti plačam. Smilivao se je pa Gospod nad onim slugom, odpustio ga je i dug njemu je engetivao. Vđ idoč pa on sluga, najšeo je ednoga z svoji službeni tivarisov, ki je dužen bio njemu sto sodov i zgrabivši davio ga je govoreči: plačaj, ka si dužen. I dolj spadnovši te službeni tivaris njegov, proso ga je govoreči: potrpljenje mej z menom i vsa ti plačam. On je pa nej šteo; nego je šo i vrgo je njega v temnico, dokač bi dug plačao. Videvši pa njegovi službeni tivarise, štera so se godila, jako so se razsrdili i idoč pripovidavali so Gospodu svojim vsa, štera so včinjena. Teda je prizvao njega Gospod njegov i veli njemu: sluga nečamuren, ves dug sam ti odpustio, da si me proso. Neji se je trbelo zato i tebi smilivati nad tvojim službenim tivarisom, kak sam se i jas nad teboj smilivao? I razsrdivši se Gospod njegov, dao ga je hohárom dokač bi ves dug plačao. Tak i Oča moj Nebeski včini vam, či ne odpustite vsaki bratu svojem z srca vašega.

Razgled po katoličanskem sveti

Okrožnica Pija XI. „Divini Redemptoris“ o brezbožnem komunizmu.

Socialna pravičnost. — 51. Toda poleg tako zvane menjalne pravičnosti je treba gojiti še socialno pravičnost, ki tudi nalaga dolžnosti, katerim se ne morejo odtegniti ne gospodarji ne delavci. In vprav socialni pravičnosti je svojsko, da zahteva od posameznikov vse to, kar je potrebno za občo blaginjo. Kakor pa pri živem organizmu ni za celoto zadostno poskrbljeno, če se ne da posameznim udom, kar potrebujejo, da morejo vršiti svoja posebna opravila, tako tudi v družbi ni mogoče prav poskrbeti za občo socialno blaginjo, če se ne daje posameznim članom, to je ljudem, ki jim je svojsko dostojanstvo oseb, vse tisto, brez česar ne morejo vršiti vsak svoje socialne naloge. Če se bo zadostilo tudi socialni pravičnosti, bo sad živahen razvoj vsega gospodarskega življenja v miru in redu, kar bo obenem znamenje, da je socialni organizem zdrav, kakor se zdravje človeškega telesa spozna po nemotenem in obenem polnem ter uspešnem delovanju vsega organizma.

52. Ni mogoče reči, da bi bilo socialni pravičnosti zadoščeno, ako delavci nimajo zagotovljene zadostne plače, da bi mogli primerno preživiti sebe in družino; če se jim ne omogoči, da si pridobije vsaj skromno imetje in se tako prepereči tisti čir splošnega uboštva, ki se vsebolj širi; če se ne poskrbi zanje z javnim ali zasebnim zavarovanjem za starost, bolezen in brezposelnost. Z eno besedo, da ponovimo, kar smo dejali že v okrožnici „Quadragesimo anno“: Le tedaj bo socialno gospodarstvo zares uresničeno in dosežalo svoje smote, če bodo vsi posamežniki in skupaj dobivali vse tiste dobrine, ki jih morejo dajati narava s svojim bogastvom in s svojimi pomočmi, tehnika in socialno urejeno gospodarstvo. Teh dobrin mora biti toliko, kolikor jih je treba, da je mogoče zadovoljiti potrebe in poštene zahteve udobnosti in tudi dvigniti ljudi na tisto srečno življenjsko kulturno stopnjo, ki ne samo da ni v nasprotju s krepostjo, marveč ji je močno v prid.“ (Okrožnica „Quadragesimo anno“, 15. maja 1931: AAS. zv. XXIII, 1931, str. 202.)

53. Če pa posamezniki ne morejo izpolnjevati zapovedi pravičnosti glede plač, kar se vedno pogostejše dogaja, razen če se vsi med seboj dogovore in ustanove družbe, ki z njimi preprečijo delavskim pravicam tako pogubno konkurenco, tedaj je dolžnost gospodarjev in delodajalcev, da goje in pospešujejo takšne potrebne ustanove, ki jim omogočujejo redno izpolnjevanje dolžnosti pravičnosti. A tudi delavci naj imajo pred očmi dolžnosti ljubezni in pravičnosti in naj bodo prepričani, da bo na ta način brez dvoma tudi zanje bolje poskrbljeno.

Spremembe občin v Slov. krajini.

Kr. namestniki so podpisali ukaz, na podlagi šteroga se izvršijo naslednje spojitve, razdružitve i pregrupacije občin v **murskosobočkom okraji**: 1. Iz občine Bodonci se izloči kraj Radovci i priključi k občini Gor. Lendava. 2. Iz občine Cankova se izloči kraj Krašči i priključi k občini Pertoča. 3. Iz občine Gornja Lendava se izloči kraj Trdkova i priključi k občini Gornja Slaveča. 4. Iz občine Gor. Petrovci se izloči kraj Čepinci i priključi k občini Šalovci. 5. Iz občine G. Slaveča se izloči kraj Dolnja Slaveča i priključi k Gornji Lendavi. 6. Iz občine Mačkovci se izloči kraj Otovci i priključi k občini Gornja Lendava. 7. Iz občine Puconci se izločijo kraji Bokrač, Dolina i Šalamenci, ki se priključijo k občini Mačkovci ino kraj Polana, ki se priključi k občini Kupšinci. 8. Občina Strukovci se izloči. Od njenega ozemlja se priključijo kraji Pužavci, Stari Beznovci i Strukovci občini Bodonci, kraj Lemerje pa občini Puconci. 9. Iz občine Šalovci se izloči kraj Peskovci i priključi k občini Gornji Petrovci. 10. Občina Tešanovci se izloči. Od njenega ozemlja se priključijo kraji Mlajinci, Moravci i Tešanovci k občini Martjanci, kraj Vučjagomila pa občini Prosenjakovci. 11. Ime občine Gornja Lendava se spremeni v Grad. 12. Ime občine Gornja Slaveča se spremeni v Kuzma. 13. Ime občine Prosenjakovci se spremeni v Selo v Prekmurju.

Na Poljskem stavka 53.000 učiteljev, ker je vlada razpustila učiteljsko organizacijo.

List „United Press“ poroča, da je nastopila stavka učiteljskega osebja osnovnih šol in da je bilo okrog dve tretjini osnovnih šol zaprtih, ker so učitelji stopili v stavko. Stavka je izbruhnila zaradi tega, ker je vlada razpustila učiteljsko organizacijo, ki šteje 53.000 članov. Preiskava je namreč dognala, da so se v organizaciji ustanovile komunistične celice. Policija je napovedala nadaljnje korake,

Slovenske železnice so jako zanemarjene.

Skoro v istom razmerju kak rast čisti dobiček slovenskih železnic, tak nazaduje i kaple njihovo stanje. Slovenske železnice so na vekših mestaj jako stare. Če vzememo na priliko v našoj krajini železnico od Lendave proti Čakovci i od Sobote proti Hodoši, lahko trdimo da so dosegnola že lepa leta. A dosegnola so tudi rekord v hitrosti, ar tak naglo vozijo, da bi lahko je prebežali. Naše železnice majo skoro vsaki den zamude i to v obema srezoma. Krivde tomi so slabe i zanemarjene železniške proge. Ljubljansko železniško ravnateljstvo ma največ čistih rednih dohodkov po celoj državi. Nad 150 milijonov letnoga dobička plačajo slovenske železnice, so pa najslabše oskrbuwane. Navadna statistična tabela i njena ponazoritev na zemljevidi nam kaže, kak je gosti promet na ozemli ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Ljubljansko železniško ravnateljstvo pa ma tudi premalo delavcov. V službi jih ma okoli 8400 oslužbencov. Trbelo bi pa šče meti v službi najmenje okoli 2200 oslužbencov, da bodo mogli sploh dosegnoti 8 vurni delavnik zdajšnji delavci na slovenskih železnicaj i bo na te način šo promet v redi. Delavstvo je jako zaposleno i so primeri, gda majo na nešternih postajaj železničarji po 16 i 17 vurn dnevne službe. Tak na priliko majo duge i prazne proge gde v južnoj Srbiji ali v Bosniji na eden kilometer ravno telko delavcov, kak preobremenjene pro-

ge v Sloveniji. To se pravi, da tiste proge, ki prinašajo državi največ dobička, najbolje iznucajo svoje delavstvo, med tem pa kde na jugu delavstvo s prekrizanimi rokami opravlja svojo službo, ar po njihovih progaj se vozi malo ljudi i malo blaga. Tak na priliko majo Slovenske železnice za 30% vekšega prometa, kak gde indri. Z tem povišanjem prometa pa se ne povišalo skoro nindri delavstvo. Zagrebško železniško ravnateljstvo je v poldrugom leti pridobilo 2000 novih oslužbencov, sarajevsko pa 4000, ljubljansko pa samo 200, nekaj maloga pa je zgubilo beograjsko, ar jih je bilo preveč. Omenimo šče, da bi mogli zaslužiti slovenski železničar na leto skoro trikrat telko, kak sarajevski. Sarajevsko železniško ravnateljstvo s svojimi dohodki komaj pokrivlje osebne izdatke, ljubljansko pa plačuje velke dobičke državi i njeni delavci so tudi dosta bole zaposleni kak bosanski.

Mišljenja smo, da je Slovenija s Slov. krajinov konči telko vredna, kak šterakoli krajina v južnom kraji i da so slovenske železnice za državo velko podjetje i da mora za nje posvetiti vnogo skrbi, ar bo to njej v hasek. Od Lendave do Čakovca i tak tudi od Ormoža do Hodoša se naj železniška proga temelito popravi, da ne bo nikše zamude na železnici kak se to dogaja zdaj i naj se namesti na progaj zadostno število oslužbencov, šteri do z lehkotov opravljali svoje posle. To je naša žela i mislimo, da do nas razmili na viššem mestu i nam priskočijo na pomoč v naših prošnjaj.

Marijino češčenje po šolaj v Španiji.

Nacionalna Francova vlada v Španiji je ne davno odredila za šole naslednjo naredbo:

Šola, ki se zaveda svojih vzgojnih smernic, mora obdržati staro navado Marijinoga češčenja, ar če izvir iz ljudstva, spada k kulturi. Zato odloča komisija za kulturo i vzgojo:

Člen 1. Po vseh šolaj morajo meti Marijino podobo.

Člen 2. Maja meseca morajo učitelje meti z decov vred pred tov podobov šmarnice, kak je bilo prle v navadi.

Člen 3. Skoz vsa leta morajo deca pri vstopi v šolsko sobo i kda odidejo pozdraviti s pozdravom naših prednikov: „Pozdravljena najčistejša Marija“, na štero učiteo odgovori: „Brez madeža spočeta“.

Člen 4. Dokač trpi ta bojna, naj učitelje z decov prosijo vsaki den Marijo za srečen konec te bojne.

Deca bodo znova na te način slavila Marijo, štero so komunisti prepravili iz šole. Lehko si mislimo, kakša radost je zavlada v šoli, kda so deca zvedela za to. Z Marijov začnejo i z Marijov dokončajo včenje. Pa tudi med včenjem do z Marijov, štera bo tudi poslušnola vse njihove prošnje i da jih reši toga nesrečnoga komunizma i da reši vnogo nedužne zaroblence.

Slika iz bojov med Kitajci i Japonci.

54. Ako torej motrimo celokupnost gospodarskega življenja, nam bo jasno, kakor smo omenili že v okrožnici „Quadragesimo anno“, da bo mogoče v gospodarsko-družabnih odnosih uveljaviti vzajemno sodelovanje pravičnosti in ljubezni le tedaj, če združene strokovne in medstrokovne organizacije, osnovane na trdnih krščanskih temeljih ustanove krajevnim in časovnim razmeram primerne tako zvane korporacije.

Študij in širjenje socialnega nauka Cerkve. — 55. Da se da tej socialni akciji večja dejavnost, je zelo potrebno pospeševati študij socialnih problemov v luči cerkvenega nauka in te nauke pod vodstvom avtoritete, od Boga ustanovljene v katoliški Cerkvi, kar moči širiti. Ako delo nekaterih katoličanov na gospodarsko-socialnem polju ni bilo vedno vse hvale vredno, je bil

vzrok prav ta, da niso dosti proučili in premislili naukov papežev o teh rečeh. Zato je tudi potrebno, da se v vseh družabnih krogih vedno bolj pospešuje socialna izobrazba, primerna kajpada razni stopnji umske izobrazbe, in da se socialni nauki Cerkve tudi med delavske sloje bolj in bolj širijo. Naj varna luč katoliških naukov razsvetli duhove in nagne volje vseh, da jim bodo ti nauki pravec življenja in da bodo vestno izpolnjevali socialne dolžnosti. Tako se bodo upirali tisti neskladnosti in neenotnosti v krščanskem življenju, ki smo ju že v raznih prilikah obžalovali, ko nekateri na videz zvesto izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, a kadar gre za delo, za industrijo, za stroko, za trgovino, za javno službo, z nekim žalostnim dvojstvom vesti ravnajo le preveč neskladno s tako jasnimi načeli pravičnosti

in krščanske ljubezni ter tako dajejo težko pohujšanje slabotnim, hudobnim pa lahko pretevo, da širijo nezaupanje do Cerkve.

56. Veliko pomoč za to obnovo krščanskih nravi mora dati katoliški tisk, ki naj najprej z raznoterim zanimivim čtivom ljudi privabi, jim potem vedno bolj pojasnjuje socialni nauk Cerkve, odkriva natančno in obširno nakane nasprotnikov, prodaja proti njim orožje, ki se je drugod najbolj izkazalo; predlaga, kako bi bilo mogoče preprečiti slepivo agitacijo komunistov, ki so z njo premamili že mnogo ljudi tudi dobre vere. (D dalje).

10 jezero španskih dec je zdaj v sovjetskoj Rusiji, štere so spravili v taborišče blizu Moskve, gde se bodo včila boj proti Bogi i Cerkvi. Simaško deco so oropali od starišov, štera jih mogoče več nikdar nede vidila,

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Lendava. Gospod župnik Bakan Štefan so dobili od višje cerkvene oblasti dvomesečni dopust, šteroga so nastopili oktobra prvoga. Lendavska fara je edna od najzmetnejših v škofiji, poleg tega se je letos začnola popravljati cerkev, ki je že jako zapuščena bila. Glavna skrb pri popravili cerkve nosijo g. župnik. Da si ohranijo zdravje, so morali delo malo ta nahati. Želimo njim, da bi si dobro počinoli. Župnijske posle za te čas vodi g. kaplan Halas.

Tombola je bila v Lendavi preminoko nedelo. Priredili so jo gasilci. Vnožina ljudi je prišla po srečo. Vnogi so jo našli. Glavni dobiček: biciklin je dobo Lutarov deček iz Doline.

Bratva v Lendavskih gorica je letos jako slaba. Preci menje vina bo, kak lani i to ne bo dobro, zato ka je grozdje skoro vse zagnililo. V vnožih gorica ne bilo dobiti ednoga zdravoga grozda. Tak se vnožim niti potroši na gorice ne splačajo.

Novo šolo zidajo v Lendavi. Dva razreda sta dozda bila v prostora luteranske hiše, gde je občina visiko najemnino mogla plačuvati. Zda pa občina da zidati poleg šole eše dva razreda. Zgradba de od stare šole posebi, enonadstropna. Zida lendavsko podjetje Ascherl.

Meteličnost se pojavlja. Letošnje povodni ne samo, da so dosta kvara napravile na poljskih pridelkaj, nego majo tudi strašne posledice. Či govenska živina jej poplaveno krmo, dobi jako nevaren beteg, meteličnost. S strahom pričakujemo letošnjo zimo. I žalostno, da je naš straj ne zaman. Že se namestaj pojavljajo pri živini znamenja meteličnosti. Da ne bi pali tak obhodili, kak pred desetimi leti, da je zmenkalo zdravil, prosimo pristojno oblast, naj že naprej skrbi za zdravila proti tomi strašnomi betegi.

Zakaj tak lažejo ništerni ljudje tudi pri nas? Laže tisti človek, šteri ne guči istine. Dendenešnji ljudje jako dosta lažejo, med njimi so tudi takši, šteri se majo za nekše voditele. Zakaj takši ljudje ne gučijo istine? Zato, ar so hūdobni; zato ar se bojiijo drugih, ki bi njim lejko škodili; zato, ar nemajo čutenja, ka je poštenje pa istina — i zato, da bi si „zasišli“ peneze, čast, službo... Ljudje lažejo v različnih novina, na cesti, v hižaj, celo v najviših uradaj i gospodaj! Celu tak očivesno lažejo, da pravijo: čarno je belo, belo je čarno. Takših ljudi se čuvajmo, ogiblamo i ne dajmo takšim hūdobnim ljudem oblasti v roke.

Lendava - dajmo slovenščini pravico! Ništerni napisi v Lendavi kažejo, da smo že lekaj na Hrvatskom: „ulaz“, „trgovina koža“, i. t. d. Pa plakati kak na priliko „utakmica“ i tudi druge reči jako mrcvarijo slovenščino. Mislamo, da morajo vsi napisi v Lendavi biti slovenski, ar drž. statistika kaže, da žive v Lendavi večina Slovincov. Prosimo zato okrajno načelstvo, da zapove, naj se odpravijo neslovenski napisi!

Bratva v Bogojini, Strehovci, Filovci i v Dobrovniku je z vešega minola. Vina je za 20% več od lanskoga pova, a bole kisilo je. Šmarnica je posebno rodna. Naši vertovje do palik hodili z rdečimi nosi proti domi.

Sobota. Vsakše mesto svojim vulicam davle imena svojih velikih mož. Tudi Slov. krajina ma takše može, šteri so vse svoje življenje žrtvavali na hasek svojega ljudstva. Zakaj ne bi tudi naša Sobota, štera je prej kulturno-prosvetno-gospodarsko središče naše krajine, dala svojim vulicam imena naših velikih možov, kak na priliko oba Kuzmicha, Ivanocy i drugi. Voditelje Sobote tu pokažite, da spoštujete naše velike može!

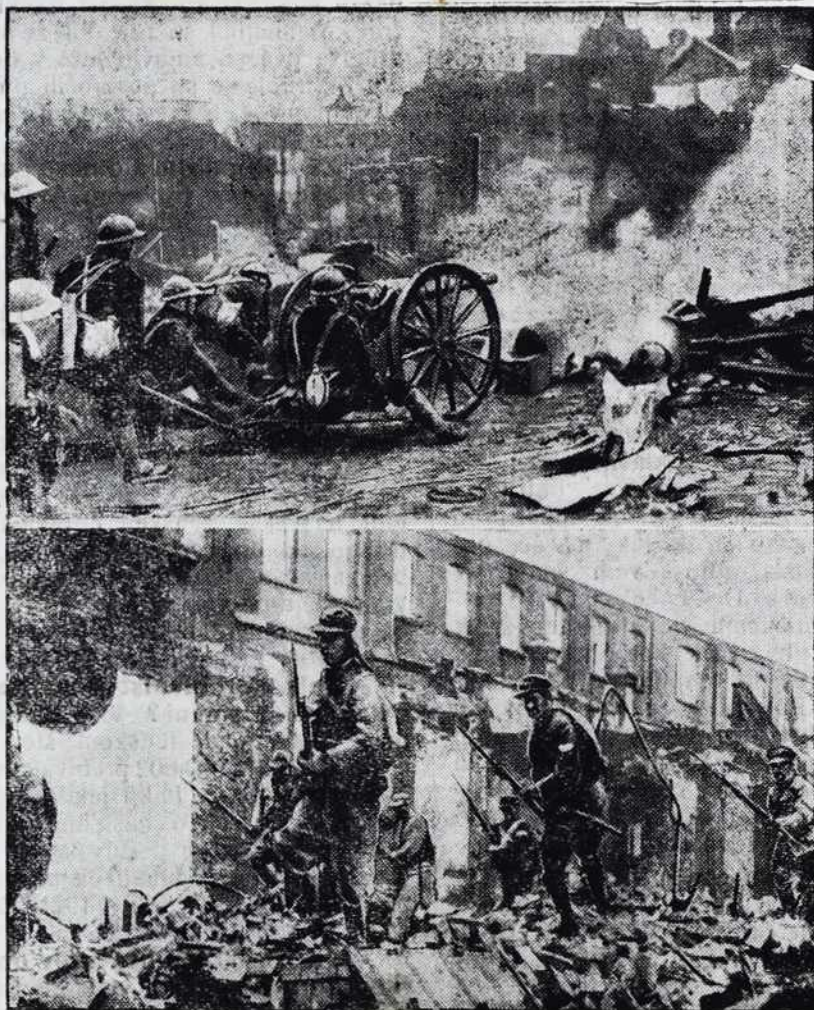
Dol. Slaveči. Meseca septembra je v Gospodi zaspao g. Grah Štefan. Bio je od začetka veren naročnik naših Novin i M. lista, kak tudi goreči širiteo. Zapušto je žalostno ženo i 8 dece. Naj počiva v miri! Njegovo vzorno delo i trud za širjenje našega katoličanskega tiska pa naj bo vnožim v zgled i v spodbūdo. Za njegove trude pa naj Marija z svojim Sinom obilo poplačata.

Velika automobilska nesreča med Gederovci i Rankovci.

Auto naleto na kola i se popunoma vničo. — Teško se ponesrečo tudi eden potnik.

V nedelo večer se je od Gederovci proti Rankovci pelao s svojim autotaksijom g. Zrim Janoš iz Sobote. Ar pa zavolo goste megle — tak pravijo — ne vido daleč pred sebe, je naleto odzajaj na edne kola, štere so se isto pelale proti Rankovci. Auto je vdaro s takšv nagloščv v v kola, da se je predjen del automobila spoj vničo, okna spotrla. Pri tom pa se je ponesrečo g. Šebök, mi-

zar iz Sobote, ki se je žnjim pelao i šteroga so taki spravili špitao, ar glavovina njemi je močno sprerezala gutane. Sam Zrim je tudi dobo rane na glavi, štere so pa ne teške. G. Zrim trpi veliko škodo, ar njemi je skoro popunoma vničeni auto. Kola so tudi močno poškodovana. Pač malo več paske bi priporočali, ar bi se lahko zgodila šče vekša nesreča i celo smrt na nesreča.

Slika iz bojov med Kitajci i Japonci.

GRAD (G. LENDAVA)

Fantovski odsek. Vsem je dobro znano, ka so naši nasprotniki i neprijatelje za časa prvejših režimov delali z našim katoličanskim, kmečkim ljudstvom. Gdešče so vidili kaj slovenskoga, kaj katoličanskoga, kaj kmečkoga, tam so vdarili s svojov „slobodomiselnov“ i „lažinacijonalnov“ zagriženostjov i zadušili vsakše naše delovanje. Mislili so, da bodo večno mogli jahati naše siromaško ljudstvo i ga razsloveniti, razkatoličaniiti. Ali niedna noč je ne večna. Povrnolo se je sunce slobode i ponočne sove i čuki so se poskrili. Mi pa po dugom trpljenj stoplemo iz skrivališča, iz katakomb, v štere so nas prisilno zaprli, na den, na svetlobo, na delo za slovenstvo i katoličanstvo. Po naših faraj se ustanavljajo mlade organizacije, društva slovenske mladine, štera naj bi čuvala nad slobodov i čistochov našega slovenstva i katoličanstva. Tudi mi v goričkom koti, pri Gradi se pripravljamo, da ustanovimo organizacijo, društvo, odsek mladih borcov i čuvarov. Pripravljamo se za ustanovitve „Fantovskega odseka“. Pravila nam je banska uprava v Ljubljani že potrdila. Zato bomo meli v kratkom časi občni zbor. Mogoče že v nedelo 10. oktobra. Dečki naše lepe gračke fare na noge! Dugo smo morali tiho biti i potrpežljivo prenašati zafkravanje nešternih zlizanih gospodkov, šteri so si lastili monopol nad našov slobodov. Zda naj bo konec toga tujega suženjstva. Bodimo gospodarje na svojoj domačoj zemli. Pridite zato vsi i pokažite svojo kmečko slovensko zavest, slogu i moč. Bratje i sestre, bodimo složni i močni v borbi za naše slovenske i katoličanske pravice! Bog živi!

Priprave za graditev nove cerkve v Kuzmi so že v teki. Višiša cerkvena oblast nam je že dovolila nabavo stavbenoga materijala. Naročili smo že kamen za zidanje, šteroga smo pa

dozda eše malo navozili zavolo slaboga vremena. Mamu pa trdno volo, ka z Božov pomočjov vse premoremo za novo Božo hižo. Priporočamo se vsem bratom i sestram, šteri so v tujini, naj nas podprejo pri našem deli s svojimi milodari.

Farni svetek. 28. sept. smo meli pri Gradi svoj farni svetek. Te den smo opravili „Molbo presv. Oltarskoga Svestva“. Naša pobožna i verska društva, posebno Tretji red i obe Marijini družbi, so celi den opravljali svoje molitvene vore pred presv. oltarskim svestvom. Ob 10 vori je bila predga, štero so meli jürjanski gospod kaplan, nato pa slovesna meša, pri šteroj so asistirali domači trije gospodje.

GLASI PO DOMOVINI.

Dvajstiletnico smrti dr. Jan. Ev. Kreka so obhajali v Ljubljani 7. i 8. t. m. z globokov zahvalnostjov. Slovesnosti, ki so se vršile v Ljubljani, so slovensko ljudstvo v velkom številu združile v pobožnom spomini na velikoga borca i njegovo oporoko spunili do kraja.

14 ljudi se je zastrupilo z gobami v Maribori. Te dni se je v Maribori zastrupilo z gobami 14 ljudi, štere so taki spravili v špitao, gde so njim taki izprali želodce. Siromaška žena ednoga delavca je prinesla domo za edno košaro gob, ar se pa njoj dosta vidilo za edno skūho, je dala nekaj teh gob svojoj sosedici. Obe sta je napravile za večerjo svojoj družini. Po večerji pa je vsem postalo slabo i so celo noč strašne bolečine pretrpeli. Na drugo jutro so s pomočjov ednoga moška pozvali k sebi zdravnika, šteri jih je rešo smrti.

Z vrelov kavov se je do smrti poparo. Pri posestnici Lampert Mariji v Maribori se je smrtno ponesrečo 4 letni sinček Alfonz. Deček se je zvečer igrav v kuhinji, kde je kuhala njegova stara mati kavo za večerjo, a njegova lastna mati pa je

opravljala odzvuina svoj poseo. Naednok je deček obrno po sebi pisker z dvema litroma vrele kave. Dobo je strašne opekline po celom teli i po nekaj vora hūdoga trpljenja vmro.

Kūpo konja i gda ga prvič zajahao, je zgūbo življenje. Janjetovič Mija iz Svodne pri Banjaluki je že duže časa nameravav kūpiti konja, šteroga pa dugo ne mogeo kūpiti zavolo premalo penez. Zda se njemi je pa li posrečilo ga kūpiti na ednom senji i gda se je jahao na njem že proti domi, se konj prestraš i v divjem begi dirjao s svojim gospodarom, šteri ga je ne mogo zastaviti. Med tem pa je gospodar zgūbo prisotnost dūha i tak nesrečno spadno s konja, da je v ednoj globoj grabi obležao mrtev.

Pes zgrizao dečki vseh pet prstov. V vesi Jurketinci poleg Varazdina je napadno pes Šimek Milana 5 letnoga dečkca iz Varazdina i njemi zgrizao vseh pet prstov na desnjoj roki. Spravili so ga taki v špitao.

SVETOVNI GLASI.

Kak napredūje španska bojna? Vrhovno povelstvo nacionalističnih čet poroča: Zavolo slaboga vremena so vseedno Francove čete napredūvale i zavzele več postojank v okolici Siere Cavadonde. S tem napredūvanjom je severna črta povsem zaokrožena. Tudi na leonskom bojišči so Francovi zavzeli vno go mest, čeravno ka prevedno dežuje.

Židovski dijaki na Polskom majo posebne klopi. Po varšavskih srednjih i visikih šolaj so vpelali uporabo židovskih sedežov. Zda naprej so sedeži, kde sedijo židovski dijaki, označeni s posebnimi znaki. Na te sedeže ne sme sesti nieden krščanski dijak. Židovski dijacje so se tomi vpri i ne so šтели sesti v določene klopi, nego so raj stali. Oblasti so potom židovsko dijaštvo prisilile, da so si se vseli na svoja odrejena mesta.

902 bojni i 1615 revolucij je bilo v zadnjih 2500 letaj na sveti. Najbole krvava doba je bila v prvoj štrtini teh let. Španija je mela največ bojni i to v 100 letaj 67 bojnih let. Nato Anglija 56, Francija 50 i Rusija 46 bojnih let v 100 letaj.

5000 Italijanskih vojakov v Šanghaj. Mussolini je zapovedao, naj taki odide transport s 5000 vojakmi i da branijo mednarodni del mesta.

Konduktera vrgo iz vlaka. V osebnom vlaku, šteri vozi med Budapeštom i Kečkemetom je prišlo med železniškim strojarom Koczura i kondukterom Takačom do prepira. Prepri je prišo do bitja. Koczura je odpro vrata na železniškom vagoni i Takača sūno vō iz vagona, šteri je tak nesrečno spadno na kamenje, da je obležao na mesti mrtve.

Takšega vrhovnoga vzgojitela je mela avstrijska mladina! Veliko senzacijo je vzbūdila na Dunaji i po vsjoj Avstriji vest, da je cerkveno sodišče v Rimi — Rota Romana — zavrnilo prošnjo bivšega avstrijskoga podkancelara i voditela Heimwehra kneza Starhemberga, naj se njegov zakon s princesov Marielov Salm — proglasi neveljavnoga. Javnost sploh ne bila obveščena, da se šče Starhemberg, od šteroga je bilo itak znano, da je velki pustolovec i da žive skrajno razvūzdano življenje, od svoje žene ločiti. Civilno sodišče na Dunaji je Starhembergovoj tožbi za ločitev zakona, iz razloga, da je bio k tomi prisiljeni i da zakonska zveza nikdar ne bila izpunjena, vugodilo i zakon razveljavilo. Ali na osnovi konkordata ma zadnjo reč pri katoličanskih zakoncaj tudi za civilno veljavnost razdrūžitve, cerkveno sodišče v Rimi. Rota Romana je kneza Starhemberga zavrnila, ar za svoje trditve ne mogeo prinesiti nikših dokazov, prisegnoti pa ne šteo, čeprav je vaticansko sodišče od njega zahtevalo, naj svoje trditve potrdi s prisegavom. Knez Starhemberg se je šteo oženiti z nekšv igralkov, s šterov ma že dve nezakonski deteti. Na Dunaji z ogorčenjom gučij od te zadeve, ki postavlja nekdašnjega avstrijskoga „führerja“ v pravo luč i se čūdijo, kak je bilo mogoče tomi človeki zavūpati vrhovno vodstvo pri vzgoji avstrijske mladine.

Obnovite molitev sv. rožnoga venca.

Glasilo svete stolice „Osservatore Romano“ objavlja besedilo nove papove vesolne okrožnice, poslane vsem katoličanskim püšpekoma sveta. Okrožnica, ki začenja z rečmi „Ingravescentibus malis“, je poziv svetoga oče na katoličanski svet, naj nastopi borbo proti hüdobijam, ki previdno naraščajo v našem razdobju. Kak zmagoslavno sredstvo, priporočajo češčenje rožnovenske Marije i molitev rožnoga venca, posebno v tom meseci. Nevarnosti, štere se protijo na krščansko kulturo, izvirajo iz toga, da je človečanstvo pozabilo na Boga. Trbe se povrnoti nazaj k Bogi. Češčenje Matere bože je takše sredstvo. Marijina pomoč nikdar ne izostala tistim narodom, šteri so njoj ohranili zvestobo. Zmagala je nad vsemi krivoverstvi i je svojo pomoč pokazala v najbole nevarnih hipaj zgodovine, kda je mohamedanstvo štelok pokončati našo krščansko vero.

Tüdi dnes so nevarnosti velike. Nikaj menše so ne kak v preminočoj zgodovini. Dühojna i moralna stiska ogrožavata svet. Na ednoj strani zdigava svojo glavo komunizem, ki vse, ka je krščanskoga, zapravla, na drugoj strani pa ščejo neštérni s pomočjov poganskoga düha države obnoviti red i se boriti proti komunizmi, pri tom pa obnoviti vse poganske zmote preminočih časov. Vse te hüdobije i vse te težave pa ne smejo omajati zavüpanje pravih krščenikov, ki cerkve ne zapüščajo i se z njov oprijemlejo Matere bože, ki je od Boga določena, da razdeljuje njegove milosti. Najbolši način izražanja spoštüvanja i zavüpanja do Matere bože, pa je molitev rožnoga venca, ki je „kratek posnetek evangelija i celoga krščanskoga življenja“.

Sveti oča opominajo na češčenje, šteroga so od rožnoga venca priporočali i širili njihovi predhodniki, posebno Leon XIII. Sveti oča pravijo, da ta molitev je ne namenjena samo za preprosto i skromno lüdstvo, nego da je postala last vseh stanov i vseh izobrazb. Sveti oča priporočajo, naj bi se ta molitev s pesebnov lübeznišov od vseh vernikov molila v tom meseci i v tom leti. „Kak v dobi krščanske bojne, tak more dnes verno lüdstvo po vesnicaj i varašaj ednoglasno pošilati svoje prošnje Materi božoj, da pomaga v zdajšnjih stiskaj.“ S tov molitvijov ne bomo samo premagali nasprotnika, nego bomo vzbüdili pri vseh vernikaj spojlo novo gorečnost i novo moč.

Sveti oča z velkov pobožnostjov naročajo vsem tistim, ki se borijo v vrstaj Katoličanske akcije, naj se rožnovenske molitve i pobožnosti oprijemlejo s punim zavüpanjom. Rožni venec naj postane predvsem družinska molitev katoličanske cerkvi.

Na konci se papa zahvaljuje Materi božoj, da njim je vrnola zdravje.

Nekaj velikih števil.

Zvanstveniki pravijo, da je na sveti v zemli šče 7400 milijard ton premoga na razpolago. Vsako leto se te zaloge zmanjšajo samo za 1500 milijonov ton. — Nafta je v zemli 6150 milijard ton. a iz vseh petrolejskih vrelcov se dobi na leto samo 184 milijonov ton. Po takšem bi meli na sveti šče za 5000 let premoga, a nafte šče za 33.000 let. — Vodne sile, reke i slapi, majo takšo moč, da bi nam na leto davale v električnih centralaj okoli pol milijarde konjskih sil. Zdaj pa ponücamo letno samo za 33 milijonov konjskih sil. — Sunce dava zemli 150.000 krat več toplote, kak jo dava ves premog, šteroga rüdarje na celom sveti izkopajo. Če bi mogli na priliko, izkoristiti samo tisto vnožino sunčne toplote, štero sunce pošila na Švico, bi meli zadosta sile za pogon vseh električnih naprav i fabrik, vozil i ladij na celom sveti.

Če bi ne bio betežen, bi bio že starejši.

Vučiteo: „Janček, kelko si star?“ Janček: „Devet let. Pa če ne bi bio edno leto betežen, bi bio že deset.“

Zanimivosti.

Dolina rož — ščipkov je v Bolgariji, okoli 200 kilometrov izhodno od Sofije. Tü prideluje stanovništvo že od 12. stoletja dale ščipke, iz šterih pridelujejo rožni oli. Za eden liter olija trbe 2—3000 kilogramov ščipkov! Če je slaba letina, to je süho vreme, pa 4—5000 kg.

Na Poljskom se katoličani dobro držijo. Nastavljajo se nova katoličanska društva, zidajo društveni domi. Posebno dobro delna društva dosta hastovitoga napravijo. V glavnom mestu Varšavi so v zadnjih 10 letaj zazidali 21 cerkvi.

Kelko lüdi je na Madžarskom. Po lüdskom štetji je na Madžarskom dobri 9 milijonov lüdi. Po veri so: 67,2 odstotka katoličanov, 20,9 odstotkov kalvincov, 6,2 odstotka lüteranov i 6 odstotkov židov, tedaj je židov skoro ravno telko kak lüteranov, to je jako velki odstotek.

Kak globoko je morje? Žmetno se človek zamisli v globočino morja. Dozdaj so vučenjaki zmerili, da je na mestaj Tihi ocean globoki prek 10 jero metrov! Najvišša gora na zemli: Čomolungma v gorovji Mont Everest v Aziji pa je visika 8882 metra.

Lük, zdravilo proti raki? Pariški profesor dr. Lakovski, znani strokovnjak raka je ne davno pravo, da njemi življenjske sküšnje potrjujejo mišljenje, da je sirovi lük dober proti raki. Dognao je, da lük ma šče posebno dosta radioaktivnih snovi, če jemo sirovo. Dr. Lakovski je na podlagi statističnih podatkov spoznao, da v tistih krajaj, kde lüdje pojejo dosta lüka, raka sploh ne poznajo. V Rusiji i Poljskaj je vnož židovskih krajov, kde jejo na vekše samo krüh i lük (tüdi naši Bosanci), pa tüdi tü nihče ešče ne meo raka. Tüdi na Balkani i Kavkazi, kde vsakši den jejo lük, skoro ne poznajo betega raka.

Izlet za osebo 175.000 dinarov. Kaj takšega si lahko privoščijo milijonarje na Angleškom. Tak je na priliko eden Anglež industrijalec pozvao vküp svoje prijatele i pravo, da letos nameni iti na lov v Indijo i če nameni što žnjim iti, se lahko pridrüži. Prijavilo se je 20 takših „siromaških“ industrijalcev. Voznina de jih koštala za osebo 175.000 dinarov i to brez hrane i stana. Potüvanje de trpelo okoli 70 dni. Vsaki potnik dobi svojega slugo. Prireditel toga potüvanja garantira, da vsaki od njih strli ednoga tigra.

Med leve je zavozila. Strašne minute je preživela edna Angležkinja, ki se je s svojim avtomobilom pelala skoz zaščiteni živalski park v Afriki. Naednok je pred sebov zagledala na sredi ceste pet mladih levov, ki so se veselo igrali i se tüdi na troblenje avtomobila ne odmeknoli. Po

Veren služabnik.

Živo je krao, ki bi rad dobo človeka, da bi njemi verno služo celo življenje.

Pozvao je k sebi svojega tajnika i njemi pravo:

„Razglasi po deželi, da iščem človeka ki bi šteo biti eden sam den pri meni v službi.“

Oglasila sta se dva. Krao njima je dao spleteno košaro i dva korbleca, rekoč:

„Vzemita to spleteno košaro i teva dva korbleca. Idita k stüdenci. Zajimajte vodo i jo vlevajta v košaro.“

Kda sta odhajala, je šče zakričao za njima:

„Večer pridem pogledat, kak sta svoje delo opravila.“

Delavca sta odišla k stüdenci. Zajimala sta vodo i jo zlevala v spleteno košaro.

Prvomi delavci je bilo toga dela, ki ne rodi nikšega uspeha, naskori navolo. Pravo je drugomi delavci:

„Ali nesva noriva, da sva bogala krala? Ali naj celi den zlevava vodo v to raztrgano košaro?“

Drügi delavec ga je zavrno:

„Ka naj briga, ka nama je krao zapovedao? Za svoje delo sva plačaniva i skončati ga morava.“

„Guči i delaj, ka ščeš!“ se je

mali je privozila do levov, kda je zapazila, kak se njoj grožeče bližajo levje. Angležinja je na vso moč pogнала avtomobil i posrečilo se njoj je z najvejšov previdnostjov prepelati se mimo mladih levov, a zdaj se je prikazao strašen lev, šteri je šteo napadnoti avtomobil, a Angležkinja je z hitrov vožnjov srečno prevozila to pot, štera njej je bila smrtno nevarna.

Zagiftali so se v vinskoj kleti. Blüzi Budapešta sta šla dva posestnika v gorice, da pogledneta kak mošt vre v kleti. Gda sta stopila v klet, sta se naednok prevrgla i omedlela. Med tem pa pridejo tüdi trije sosedje, šteri so tüdi omedleli. Na krič ednoga od teh ponesrečencov pa so priběžali lüdje, ki so vse pet izveкли na zrak. Med njimi so trije bili že mrtvi, drugiva dva so spravili taki v bolnico. Zastrupenje so povzročili plini iz alkohola. Več pazke obračajte na to vsi vinogradniki!

Za 160 milijard dinarov zlata je zvoženoga v Severno Ameriko. Po statističnih podatkaj ministerstva financije v Amerki je od januara 1935. do junija letošnje leta zvoženoga v Severno Ameriko za 160 milijard zlata.

Skrivnostni beteg. Italijanski listi poročajo, da se je pojavo v neštérnih krajaj Italije čüden beteg, na šterom vmerajo lüdje v najkrajšem časi. V časi od treh do štirih dni je človek zdrav i mrtev. V par dnevaj je vmrlo v nekšoj vesi več desetih lüdi, na vekše ženske. Zdravniki se trüdi, da bi preprečili širjenje toga betega, a vseedno se širi Zavolo nevarnosti, da se beteg ne razširi tüdi na druge pokrajine so neštérne vesi zaprli i so zastraženi od vojašćine.

Kelko prebivalstva ma Italija i kak so pismeni? Vsa Italija je mela po zadnjem lüdskom štetji 21. aprila 1936. 42.993.602 prebivalcov. — Nepismenost je v Italiji jako nazadüvala, ka pokazüjejo naslednji uradni podatki: Od vsega prebivalstva, staroga nad 6 let je bilo nepismenih leta 1881. 62, 1901. 38, 1921. 27 i 1931. 21.

Od 26.000.000 hektarov obdelane zemle pripada v Italiji samo edna četrtina malim kmečkim gospodarom, drugo majo v rokaj veleposestniki, kak pri nas negda.

Austrija dela peneze za Kitajce. Kitajci so se pogodili z Austrijci, da njim v teki 9 mesecov napravijo Austrijci 120 milijon komadov kitajskoga peneza.

Stalin dale da obstrelavati svoje prijatele. Stalin komunistični diktator v Rusiji je te dni dao streliti osem svojih prijatelov, ki so rovarili proti Stalinu i so ga šтели vmoriti, ka se njemi prve ali sledkar zna zgoditi, ar so se že skoro vsi naveličali njegovoga zverinskoga klanja. Lüdstvo v Rusiji se jako burka nad temi pokončavajni.

razsrdno prvi delavec. „To je prenor. Krao se norčüje z naj i naj šče ponižati. Tü maš moj korblec! Jaz idem!“

Prvi delavec je odišeo, drugi pa je ostao na kralovom dvori do smrti zavolo svoje verne službe.

Dober odgovor.

V vlaki sta sedela eden proti drugomi dva moška: bogat kmet iz varaša i siromaški kmet iz vesi.

Gospodi je bio dugi čas, pa se je šteo malo pozabavati na račun siromaškoga kmeta.

„Oča, ali mate kaj dece?“ ga je pitao.

„Mam i to sina!“ je odgovoro siromaški kmet.

„Tak, hm, sina mate? Ali kadi?“ „Ne. Nikdar se je šče ne dotekno cigarete“, je pravo kmet.

„Pije pa, ka ne?“

„Ne, šče nikdar ne bio v krčmi.“

„Tak, tak, potom je pa dober dečko“, ga je pohvalo gospod. „Po noči se rad potepale okoli, ka ne?“

„Ne, vsakši večer ide taki po večerji spat“, je pravo kmet.

„Na takšega sina ste pa lahko gizdavi“, je pravo gospod. „Kelko je pa star?“

„Včeraj je bio štiri mesece“, se je odrezao kmet.

Gospodarstvo.

Cene jajcom se zdigavlejo. Zadnje dni so cene jajcom začnole se zdigavati i poskočile na 1 Din. za komad. Naše vertinje naj konči pri tom si nekaj spravijo, ar pri drugom tak nemajo nikšega haska.

Stanje živine v Sloveniji. Slovenija je mela konca decembra lanskoga leta 52.679 konjov (1935. leta 52.604), govenske živine 371.023 (359.716), svinje 298.255 (294.783), ovc 34.242 (34.080), koz 10.152 (9.804), dale 1.172.935 (1.173.170) peradi, a medü smo pripovali 442.896 (405.600) kg. Narastek je bio pri vsem, samo pri peradnoj stvari ne, ar je v vnožih krajaj dosta spoginolo.

Cene svinjam tüdi raste. Najbole se küpüjejo svinje za zimsko klanje i se küpüjejo po 9 do 10 Din. Masne se pa küpüjejo od 8 do 9 Din. za kilogram.

Državne železnice naše države majo 27 milijon kg. staroga železa. Glavna direkcija državnih železnic je vküp spravila za 27 milijon kg. staroga železa, štero se bo odalo pri neštérnih direkcijaj. Po tom lehkog vnoži pride do fal železa, šteroga jako potrebuje pri svojem gospodarstvi.

Svetovna letina pšenice. Mednarodni kmetijski zavod v Rimi ceni svetovno letino pšenice na 913 milijonov metrov (brez Kitajske i Rusije), med tem pa je lanska cenitev znašala 832 milijonov metrov. Evropa je dala letos 413 (lani 404), Severna Amerika 297 (238), Azija 171 (164), Afrika 32 (26) milijonov metrov.

Jugoslovensko-Rumunski pogovori od izvoza živine i mesa v Nemčijo. V Temešvari na Vogrskom se pričaküje te dni pogovor med jugoslovensko-romunskov za izvažanje živine i mesa v Nemčijo. V tom pogledi se sporazmejo Jugoslavija, Rumunska i Madjarska z Nemčijov, da kelko de štera lahko izvažala.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški funt	214,54—216,59
Nemška marka	17,40—17,54
Austrijski šiling	8,40
Vogrski pengö	8—8,76
Grčka lira	31,50
Amerikanski dolar	43,80
Holandski goldinar	23—24
Švicarski frank	9—10
Belgijska belga	7,37
Italijanska lira	2,31
Francoski frank	1,40
Češka korona	1,54

Živina. Kg na živo vago v dinaraj:

Jünci debeli 5,50—6,50, poldebili 4,75—5,75, biki za klanje 5,50—6, krave za klanje 3—4, plemenske krave 3—3,65, krave za kolbase 2—3,50, telice 5—6,50, teoci 7,50—5, praščici 8,50—9,25, plemenski prasci 5—6 tjednov stari 115—140, 7—9 tjednov stari 120—150 Din. po falati. Konji 3000—3500 Din.

Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 185 do 190, žito 165—170, oves 110—120, kukurica 120—140, grah 150—220, ječmen 110 do 125, proso 90—110, hajdina 95—115.

VABILO

HRANILNICA IN POSOJILNICA r. z. z n. z. v BOGOJINI, vabi člane na redni občni zbor, kateri se vrši dne 17. oktobra 1937. ob 12. uri v uradni prostori. Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računski zaključkov za l. 1936
4. Nadomestina volitev v odbor.
5. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ni sklepčen se vrši čez pol ure drugi občni zbor v istem mestu z istim dnevnim redom kateri veljavno sklepa ne glede število članov.

O D B O R.

Ali že znate,

da se dobijo najlepší i najfalejši

ženski zimski kaputi,

moški i dečji

hubertusi

Samo pri tvrdki

Kr. Hirschl in sinova

v Murskoj Soboti

Velika zaloga. Dobro blago.